

Nemzetközi kitekintés 2010/01

Dark Days (2000) – Marc Singer
dokumentumfilmje a new yorki aluljárók ú

A Dark Days (Sötét napok) a new yorki aluljáró rendszerben élő hajléktalan emberek egy csoportjának életét követi nyomon. Ugyanarról az aluljáró rendszerről van szó, melyről mintegy 10 évvel korábban Jennifer Toth is írt (melyről magyar nyelvű recenzió olvasható az alábbi linket követve: <http://diszpecserportal.hu/hirek/72-kitekintes/223-jennifer-toth-the-mole-people.html>).

A rendező Londonból New Yorkba költözve szembesült avval, hogy új otthonában milyen sok a hajléktalan ember, és milyen embertelen körülmények között élnek. Az alagutakat járva azt is megfigyelte, hogy sokan milyen otthonosan rendezkednek be, és hogyan próbálnak elfogadható feltételeket kialakítani saját maguk számára. A közvélemény felrázása érdekében elhatározta, hogy filmet forgat. Először barátkozni járt le az alagútban élők közé, majd hat hónapra maga is odaköltözött, a „helyi lakosok” vendégszeretetét élvezve. A hajléktalan emberek nem csak szereplőként, hanem kameramanként is részt vettek a forgatásban. Singer be akarta bizonyítani, hogy minden ember életében lehetnek mélypontok, és egy újabb eséllyel akár sikeresen ki is lehet egy-egy rossz élethelyzetből kerülni.

„Több oka is volt annak, hogy be akartam vonni magukat a hajléktalan embereket is a forgatásba. Az, aki az utcán él, többnyire elveszíti az önbecsülését, nem bízik magában.

Ha még hozzávesszük, hogy mi minden történik az egyéneken belül, nem nehéz padlóra kerülni. Az, hogy a forgatásban részt vehetnek, magabiztosságot ad. Nem egyszerű dolog filmet készíteni, nagyon ott kell lenni, új dolgokat kell tanulni. Nem meglepő, hogy a résztvevők újból életre keltek! Másfelől pedig azt szerettem volna elérni, hogy kikeveredjenek az alagutakból. Ha ezt a film által érzük el, nekik is bele kellett dolgozni. Ismét hozzászoktak, hogy csapatban dolgozzanak – ha egyszer munkát kell vállalniuk, már nem lesz annyira idegen a dolog...” (Marc Singer)

A forgatás hónapjai alatt a new york-i metró társaság elhatározta, hogy felszámolja az évtizedek óta használaton kívül álló föld alatti vágányokat, és a rendőrség segítségével hozzálátott az ott élő emberek kilakoltatásához. Marc Singer pedig rendezőből szociális aktivistává vált, és megpróbált közben járni az illetékes hatóságok, szociális intézmények és maguk az érintettek között annak érdekében, hogy ne az utcára, hanem lakhatásba kerülhessenek. Mindkét tevékenysége sikerrel járt: az alagútszisztemben élő hajléktalan emberek lakhatási támogatást valamint önkormányzati bérlakásokat kaptak, melynek segítségével a kilakoltatás happy enddel zárult. A filmet pedig számtalan filmfesztiválon bemutatták, és számos díjat nyert (többek között a Sundance Filmfesztivál közönségdíját).

A filmet 2010 januárjában a budapesti Örökmozgó moziban vetítették az ELTE Társadalomtudományi Kara által szervezett „Ha érteni akarod a világot” című dokumentumfilmfesztivál keretében. Első 10 perce itt is megnézhető:

<http://www.youtube.com/watch?v=dh4s78Db5OQ>.

